Lieta Nr.C71142123
CA0139-23/3
ECLI:LV:VAT:2023:0714.C71142123.7.S

Vidzemes apgabaltiesa
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Valmierā 2023.gada 14.jūlijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnesis referents Agris Bukavs, tiesneses Elfa Driba un Ginta Gita Kukaine

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Vidzemes rajona tiesas 2023.gada 11.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja/pers. A/ 2023.gada 17.februārī cēlusi Vidzemes rajona tiesā prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu.

Prasības pieteikumā lūgts palielināt uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus dēla /pers. C/ uzturam 300 EUR mēnesī līdz bērna pilngadībai.

Prasības pieteikumā minēts, ka ar Valmieras rajona tiesas 2016.gada 1.jūnija spriedumu civillietā Nr.C39114315 no atbildētāja par labu prasītājai piedzīti uzturlīdzekļi nepilngadīgā dēla /pers. C/ uzturam 130 EUR mēnesī ik mēnesi līdz laikam, kad bērns pats spēs sevi apgādāt.

Šobrīd ekonomiskā situācija ir būtiski mainījusies. Ievērojami sadārdzinājušās visas primārās iztikas pozīcijas - pārtikas cenas, komunālo pakalpojumu tarifi, elektroenerģijas cenas un transporta izmaksas. Turklāt ievērojami palielinājies arī valstī noteiktais minimālās mēneša darba algas apmērs, šobrīd minimālā mēneša darba alga ir 620 EUR. Minimālo uzturlīdzekļu apmērs šobrīd jau ir 186 EUR mēnesī, tātad piespriesto uzturlīdzekļu apmērs nesniedzas pat līdz minimālajam apmēram.

Pēc /pers. A/ veiktajiem aprēķiniem ikdienas izdevumi bērna vajadzībām, t.i., medikamentiem, pārtikai, medicīnas un higiēnas precēm, attīstošajām nodarbībām, apģērbam, daļai no izdevumiem par mājokli un komunālajiem pakalpojumiem u.c. kopā pārsniedz 700 EUR mēnesī. Uzskata, ka atbildētājam ir pienākums maksāt uzturlīdzekļus bērnam ik mēnesi 300 EUR.

Prasības pamatota ar Civillikuma 177., 179.pantu.

[2] Atbildētājs paskaidrojumus par prasības pieteikumu nav iesniedzis.

[3] Ar Vidzemes rajona tiesas 2023.gada 11.aprīļa aizmugurisku spriedumu prasība apmierināta daļēji.

Nospriests ar 2023.gada 17.februāri pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētāja /pers. B/ prasītājas /pers. A/ labā bērna /pers. C/ uzturam pēc Valmieras rajona tiesas 2016.gada 1.jūnija sprieduma lietā Nr.C39114315, un pēc izpildes atzīt par spēkā neesošu uz šī sprieduma pamata izsniegto izpildu rakstu.

Nospriests piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ līdzekļus bērna /pers. C/ uzturam 186 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā valstī noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, no 2023.gada 17.februāra līdz laikam, kad bērns pats spēj sevi apgādāt.

Noraidīta prasība daļā par uzturlīdzekļu 114 EUR mēnesī piedziņu.

Noteikts, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Spriedumā norādīts turpmāk minētais.

Pusēm ir kopīgs dēls /pers. C/, bērna ikdienas aprūpi veic prasītāja.

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 179.pantu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu, norādot, ka atbildētājam ir pienākums maksāt uzturlīdzekļus bērna uzturam.

Civillikuma 179.panta pirmajā daļā noteiktais vecāku pienākums uzturēt bērnu ir absolūts, beznosacījuma vecāku pienākums, vienīgi uztura prasības un saņemšanas apmērs saistīts ar vecāku mantas stāvokli. Tādējādi galvenie principi, no kuriem jāvadās, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, ir: 1) vecāku mantiskais stāvoklis; 2) bērnam nepieciešamo izdevumu apmērs. Nosakot bērna uzturlīdzekļu apmēru, tiesa vadās no likumā noteiktajiem kritērijiem, kas saistīti ar bērna tiesībām uz pilnvērtīgiem dzīves apstākļiem un ņem vērā abu vecāku mantisko stāvokli (sk. *Tiesu prakses apkopojums strīdu izskatīšanā par aizgādības (kopīgas, atsevišķas, ikdienas) un saskarsmes tiesībām un uzturlīdzekļiem bērnam. Augstākā tiesa, 2012.gads*).

Prasītāja norādījusi, ka ikdienas izdevumi bērna vajadzībām pārsniedz 700 EUR mēnesī; no prasības pieteikumam pievienotā uzturlīdzekļu aprēķina izriet, ka faktiski šī summa ir lielāka un ir 845 EUR mēnesī.

Lai arī atbildētājs paskaidrojumu par prasības pieteikumu nav sniedzis un prasībā norādītos apstākļus nav apstrīdējis, tiesa, vērtējot prasītājas sastādīto uzturlīdzekļu aprēķinu un prasības pieteikumam pievienotos pierādījumus, secina, ka atsevišķās pozīcijās tas ir nepamatoti augsts.

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) 2023.gada 21.februāra izziņas Nr.23/479175 redzams, ka prasītāja saņem ģimenes valsts pabalstu par diviem bērniem - /pers. C/ un /pers. D/ -, kas dod pamatu secinājumam, ka prasītājas mājsaimniecībā dzīvo (vismaz) trīs personas. Tādējādi izdevumi par mājokli, ko veido 2018.gada 2.septembra īres līgumā noteiktā īres maksa 200 EUR mēnesī un komunālie maksājumi, kas saskaņā ar SIA /Nosaukums A/ 2022.gada 31.decembra rēķinu 2022.gada decembrī bijuši 274,40 EUR, kopā 474,40 EUR, dalāmi uz trijām mājsaimniecībā dzīvojošām personām, un 2022.gada decembrī uz vienu prasītājas mājsaimniecības locekli bijuši 158,13 EUR. Tiesa ņem vērā, ka izdevumi par

komunālajiem pakalpojumiem gada siltajā laikā ir būtiski mazāki - no SIA /Nosaukums A/ 2022.gada 31.decembra rēķina redzams, ka izdevumi par apkuri ir 155,29 EUR, t.i., vairāk par pusi no rēķina kopsummas.

Turklāt tiesa neatrod pamatojumu izdevumu par medikamentiem, vitamīniem un medicīnas precēm iekļaušanai ikmēneša uzturlīdzekļu aprēķinā 100 EUR. Prasītāja nav norādījusi uz kādām īpašām bērna veselības problēmām vai speciālas aprūpes nepieciešamību, kas attaisnotu šādu izdevumu apmēru.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzinusi, ka bērna /pers. C/ uzturēšanai nepieciešami ap 650 EUR – 700 EUR mēnesī.

Judikatūrā vairākkārt izteikta atziņa, ka uzturlīdzekļu došanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērnu nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērnu intereses (sk. *Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 18.maija sprieduma lietā Nr.SKC-863/2011 11.punktu, 2012.gada 25.oktobra sprieduma lietā Nr.SKC-1391/2012 10.punktu*).

Saskaņā ar VSAA 2023.gada 21.februāra izziņu Nr.23/479147 par prasītājas ienākumiem redzams, ka viņas ienākumi pirms nodokļu nomaksas par 2022.gadu vidēji ir 1833,03 EUR mēnesī. Savukārt saskaņā ar VSAA 2023.gada 21.februāra izziņām Nr.23/479210 un Nr.23/479241 par atbildētāju redzams, ka periodā no 2022.gada 1.janvāra līdz 2023.gada 21.februārim valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas un atbildētājs nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pakalpojuma saņēmējs. Tādas pašas ziņas par pušu ienākumiem norādītas arī Valsts ieņēmumu dienesta 2023.gada 23.februāra izziņā Nr.VID.4.1/8.16.1/19713.

Ņemot vērā lietā iegūtos pierādījumus par /pers. B/ ienākumiem, tiesa atzinusi par taisnīgu un samērīgu pušu mantiskajam stāvoklim, bērna vecumam un vajadzībām noteikt bērna /pers. C/ uzturēšanai piedzenamo ikmēneša uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktam 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu minimālā darba alga noteikta 620 EUR mēnesī.

Tādējādi no atbildētāja piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs sprieduma taisīšanas dienā nosakāms 186 EUR mēnesī, un tas atbilst 30% no minimālās mēneša darba algas 620 EUR. Uzturlīdzekļi šādā – palielinātā - apmērā no atbildētāja piedzenami no prasības iesniegšanas dienas 2023.gada 17.februāra līdz brīdim, kad bērns pats spēs sevi apgādāt.

[4] Prasītāja/pers. A/ par spriedumu iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu prasības noraidītajā daļā.

Prasītāja atsaukusies uz Civillikuma 179., 177.pantu, 178.panta pirmo daļu, norādot, ka tādējādi interpretējams, ka attiecībā uz uzturlīdzekļu noteikšanu tas ietver arī vecāka, pie kura bērns dzīvo, personīgo ieguldījumu bērna audzināšanā un darbu kopīgajās mājās.

Bērna vajadzības nav atkarīgas no tā, vai vecākam, kurš īsteno ikdienas aizgādību, ir līdzekļi šo vajadzību apmierināšanai. Tās ir objektīvi nepieciešamās vajadzības un pastāv pašas par sevi.

Judikatūrā pausts viedoklis, ka "[..] prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bieži var būt neiespējami precīzi, balstoties uz lietā esošiem pierādījumiem, noteikt konstantu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, jo bērna uztura izdevumus ietekmē dažādi, ne vienmēr prognozējami un no prasītāja atkarīgi apstākļi. Līdz ar to attiecīgās mainīgās pozīcijās tiesai šo izdevumu apmērs jānosaka pēc sava taisnīga ieskata, kas pamatots ar uz visu apstākļu izvērtēšanu" (*Senāta 2019.gada 21.februāra spriedums lietā Nr.C30620116 SKC-457/2019*).

Tiesa spriedumā atzinusi, ka bērna uzturēšanai nepieciešami ap 650-700 EUR mēnesī.

Saskaņā ar VSAA 2023.gada 21.februāra izziņām (kas atrodas lietas materiālos) par atbildētāju redzams, ka periodā no 2022.gada 1.janvāra līdz 2023.gada 21.februārim valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas un atbildētājs nav VSAA uzskaitē kā pakalpojuma saņēmējs. Tādas pašas ziņas par viņa ienākumiem norādītas arī Valsts ieņēmumu dienesta 2023.gada 23.februāra izziņā. Prasītājas ieskatā, nav normāli, ka atbildētājs, būdams vīrietis darbspējīgā vecumā, jau ilgstoši nestrādā algotu darbu un viņam nav ienākumu. Prasītājai ir pamats domāt, ka atbildētājs apzināti slēpj savus ienākumus, tādējādi izvairoties no saviem pienākumiem gan attiecībā pret bērnu, gan valsti.

Tiesu praksē pieņemts uzskatīt, ka uzturlīdzekļi minimālajā apmērā nodrošina tikai bērna pamatvajadzības. Piemēram, Senāta 2012.gada 25.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-1391-2012 norādīts, ka "Ministru kabineta noteikumos noteiktā minimālā summa piedzenama tikai tad, ja personai, no kuras piedzenami uzturlīdzekļi, ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja, kad tā objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekošā apmērā." Lietā nav pierādījumu, kas apstiprinātu šādus īpašus un objektīvus apstākļus atbildētāja nespējai dot uzturlīdzekļus bērna vajadzību apmierināšanai pilnvērtīgā apmērā.

[5] Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu noteikta lietas izskatīšana rakstveida procesā, par to informējot lietas dalībniekus, nosakot termiņu papildu paskaidrojumu vai citu procesuālu lūgumu iesniegšanai.

Lietas dalībnieki nav iesnieguši tiesā papildu paskaidrojumus vai izteikuši citus procesuālos lūgumus.

Tiesas kolēģija atzīst, ka lietu iespējams izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Novērtējusi prasības pieteikumā, apelācijas sūdzībā norādītos motīvus, lietā esošos rakstveida pierādījumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. A/ prasība ir apmierināma daļēji, nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru no /pers. B/ nepilngadīgā bērna /pers. C/ uzturam 250 EUR mēnesī.

[7] No Valmieras rajona tiesas 2016.gada 1.jūnija sprieduma lietā Nr.C39114315 un tiesai pieejamās Vienotās migrācijas informācijas sistēmas (VMIS) datiem redzams, ka pusēm lietā - /pers. A/ (iepriekš uzvārds /uzvārds/) un /pers. B/ - ir kopīgs nepilngadīgs bērns - /datums/dzimušais /pers. C/.

Lietā nav strīda, ka /pers. C/ atrodas /pers. A/ ikdienas aprūpē.

Ar Valmieras rajona tiesas 2016.gada 1.jūnija spriedumu lietā Nr.C39114315 nospriests piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ (tobrīd uzvārds /uzvārds/) uzturlīdzekļus 130 EUR mēnesī, sākot ar 2015.gada 30.septembri līdz laikam, kad bērns varēs pats sevi apgādāt.

[8] Civilprocesa likuma 203.panta ceturtajā daļā noteikts - ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Prasītāja pamatoti norādījusi, ka kopš 2016.gada ekonomiskā situācija būtiski mainījusies, ka ievērojami sadārdzinājušās iztikas pozīcijas - pārtikas cenas, komunālo pakalpojumu tarifi, elektroenerģijas cenas, transporta izmaksas. Tāpat objektīvi norādīts, ka ievērojami palielinājies valstī

noteiktais minimālais mēneša darba algas apmērs, kā rezultātā piespriesto uzturlīdzekļu apmērs vairs nesasniedz pat ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kas /pers. C/, kā bērnam, kas sasniedzis 7 gadu vecumu, ir 186 EUR mēnesī. Apkopojot teikto, secināms, ka pieauguši izdevumi bērna vajadzību nodrošināšanai.

Līdz ar to tiesas kolēģija secina, ka lietā pastāv Civilprocesa likuma 203.panta ceturtajā daļā noteiktie apstākļi, kas paredz /pers. A/ pamatu prasīt piedzīt no /pers. B/ uzturlīdzekļus lielākā apmērā, nekā tas noteikts Valmieras rajona tiesas 2016.gada 1.jūnija spriedumā.

[9] No Civillikuma 179.panta izriet, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šāds pienākums neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Tādējādi no /pers. B/ par labu /pers. A/, kura veic bērna aprūpi, piedzenami uzturlīdzekļi nepilngadīgā /pers. C/ uzturam.

[10] Izšķirot jautājumu par piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, jānoskaidro bērna vajadzības, vecāku mantas stāvoklis un spējas apgādāt bērnu.

Prasītāja veikusi /pers. C/ nepieciešamo ikmēneša izdevumu aprēķinu un norādījusi izdevumus 845 EUR mēnesī. Pirmās instances tiesa pārbaudījusi aprēķinu, sniegusi savu motivāciju un noteikusi ikmēneša bērna uzturēšanai nepieciešamos izdevumus 650-700 EUR. Neviena no pusēm tiesas secināto nav apšaubījusi, tādejādi arī apelācijas instances tiesa atzīst, ka bērna uzturēšanai nepieciešami izdevumi 650-700 EUR mēnesī.

Novērtējot pušu mantisko stāvokli, attiecībā par /pers. A/ tiesa ņem vērā viņas ienākumus. Atbilstoši VSAA 2023.gada 21.februāra izziņai Nr.23/479147 2022.gadā viņas ienākumi SIA/Nosaukums B/ pirms nodokļu samaksas bijuši vidēji 1833,03 EUR mēnesī, bet 2023.gada janvārī 656,20 EUR pirms nodokļu nomaksas. No VSAA 2023.gada 21.februāra izziņas Nr.23/479175 izriet, ka prasītāja saņem ģimenes valsts pabalstu 50 EUR mēnesī par katru no diviem bērniem (/pers. D/, /pers. C/), saņēmusi slimības pabalstu no 2022.gada 20.janvāra līdz 2022.gada 31.janvārim 288,81 EUR, no 2022.gada 31.oktobra līdz 2022.gada 2.novembrim 147,85 EUR, bet no 2023.gada 17.janvāra līdz 2023.gada 5.februārim kopā 1068,28 EUR. No tiesai pieejamās VMIS sistēmas redzams, ka /pers. A/ ir vēl viens nepilngadīgs bērns - /pers. D/ -, kuru viņai ir pienākums apgādāt.

Attiecībā par /pers. B/ norādāms, ka no VSAA 2023.gada 21.februāra izziņas Nr.23/479210 izriet, ka valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas, apdrošināšanas periodi nav reģistrēti; no VSAA 2023.gada 21.februāra izziņas Nr.23/479241 izriet, ka viņš nav VSAA uzskaitē kā pakalpojuma saņēmējs. No Valsts ieņēmumu dienesta 2023.gada 23.februāra izziņas Nr.VID.4.1/8.16.1/19713 redzams, ka darba devēji nav snieguši informāciju par viņa nodarbinātību un gūtajiem ienākumiem, nav reģistrēts kā saimnieciskās darbības veicējs; /pers. B/ reģistrēts kā īpašnieks SIA /Nosaukums C/. No izdrukas no Uzņēmumu reģistra datu bāzes redzams, ka atbildētājs ir arī SIA /Nosaukums C/ valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi. No tiesai pieejamās VMIS sistēmas redzams, ka /pers. B/ ir vēl viens nepilngadīgs bērns - /pers. E/ -, kuru viņam ir pienākums apgādāt.

Tiesas kolēģija neuzskata, ka uzturlīdzekļi no /pers. B/ būtu piedzenami tikai Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

Senāta 2022.gada tiesu prakses apkopojuma "Aizgādība, saskarsme, uzturlīdzekļi" 4.4.1.apakšpunktā (71.lapa) norādīts, ka Ministru kabineta noteikumos noteiktā minimālā summa piedzenama tikai tad, ja personai, no kuras piedzenami uzturlīdzekļi, ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja, kad viņa objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekamā apmērā. Apkopojumā norādītas atsauces uz Senāta Civillietu departamenta 2020.gada sprieduma lietā Nr.SKC-746/2020 7.punktu, 2012.gada 25.oktobra sprieduma lietā Nr.SKC-1391/2012 11.punktu, 2015.gada 6.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-1015/2015, 2014.gada spriedumu lietā Nr.SKC-2418/2014 un citiem spriedumiem (pieejams interneta vietnē www.at.gov.lv).

/pers. B/ lietā nav norādījis uz savu darba nespēju vai kādiem citiem apstākļiem, kuru dēļ uzturlīdzekļi būtu piedzenami tikai Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā. Tiesai nav pamata uzskatīt, ka atbildētājs būtu darbnespējīga persona. Atbildētājs lietā nav sniedzis paskaidrojumus ne par prasības pieteikumu, ne par apelācijas sūdzību, nav tiem iebildis. Atbildētājs nav norādījis par saviem ienākumu avotiem, kas liek secināt, ka viņš savus ienākumus slēpj. Atbildētājs ir SIA /Nosaukums C/ īpašnieks un valdes loceklis.

Izvērtējot iepriekš minēto to kopumā, abu bērna vecāku mantas stāvokli, tiesas kolēģija secina, ka ir samērīgi uzturlīdzekļus no atbildētāja par labu prasītājai bērna /pers. C/ uzturēšanai piedzīt 250 EUR mēnesī. Tiesai, ņemot vērā, ka atbildētājs ir darbaspējīgs, nav iemesla uzskatīt, ka šādu naudas summu viņš nespētu nomaksāt. Šādas summas nomaksa ir atbilstoši viņa spējām. Nosakot šādu uzturlīdzekļu apmēru, tiesa norāda, ka, ņemot vērā spriedumā noteikto bērna uzturēšanai nepieciešamo līdzekļu apmēru (650-700 EUR), aizvien tāpat proporcionāli ievērojami lielākā nodrošināmā uzturlīdzekļu daļa bērna labā gulstas uz prasītāju /pers. A/.

[11] Uzturlīdzekļi piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā - 2023.gada 17.februāra - un tie piedzenami līdz bērna pilngadības sasniegšanai, kā to arī lūgusi prasītāja. Civillikuma 219.pants paredz, ka nepilngadība personām turpinās tik ilgi, kamēr tās sasniedz 18 gadu vecumu. Civillikuma 177.pants saista vecāku aizgādības tiesību ar bērna pilngadības sasniegšanu. Kā norādīts judikatūrā - Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 20.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-2885-15, tad likumiskā pārstāvība izbeidzas, bērnam sasniedzot 18 gadu vecumu. No šī spriedumā teiktā izriet, ka uzturlīdzekļu saņemšanas tiesību realizācija pēc pilngadības iestāšanās ir jāveic bērnam pašam.

Tiesas kolēģija atzīst, ka ir apmierināms arī prasītājas lūgums noteikt sprieduma izpildi nekavējoties. Prasība celta nepilngadīga bērna interesēs par bērna uzturēšanai nepieciešamo līdzekļu piedziņu, tādējādi, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, lietā nosakāma nekavējoša sprieduma izpilde daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

[12] Spriedumā nosakāms, kam un kādā apmērā maksājami tiesāšanās izdevumi.

Prasītāja atbrīvota no valsts nodevas samaksas saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu (celta prasība par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam).

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa paredz, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

/pers. A/ cēlusi prasību par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu no 130 EUR (kas noteikts ar Valmieras rajona tiesas 2016.gada 1.jūnija spriedumu) līdz 300 EUR mēnesī, tādējādi atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 6.punktam prasības summa ir 2040 EUR (palielinājums 170 EUR x 12 mēneši). No šādas prasības summas saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu būtu maksājama valsts nodeva 306 EUR. Tā kā prasība apmierināta par 70,59 % (no prasītā uzturlīdzekļu palielinājuma 170 EUR uzturlīdzekļi ar spriedumu palielināti par 120 EUR), tad no /pers. B/ valsts labā piedzenama valsts nodeva par prasības pieteikumu 216,01 EUR (70,59% no 306 EUR).

/pers. A/ iesniegusi apelācijas sūdzību, nepiekrītot pirmās instances tiesas noteiktajam uzturlīdzekļu apmēram 186 EUR mēnesī un lūdzot piedzīt 300 EUR mēnesī, tātad prasot palielinājumu par 114 EUR. Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 6.punktam prasības summa ir

1368 EUR (114 EUR x 12 mēneši). No šādas summas valsts nodeva par apelācijas sūdzību būtu maksājama 205,20 EUR. Tā kā reāli apelācijas instances tiesā prasījums apmierināts par 56,14 % (no prasītā palielinājuma 114 EUR uzturlīdzekļi palielināti par 64 EUR), no /pers. B/ valsts labā piedzenama valsts nodeva par apelācijas sūdzību 115,20 EUR (56,14 % no 205,20 EUR).

Līdz ar to, ievērojot Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas prasības, no /pers. B/ valsts ienākumos kopā piedzenama valsts nodeva 331,21 EUR (216,01 EUR + 115,20 EUR).

Lietā radušies tiesas izdevumi - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu piegādāšanu 8 EUR (pa 4 EUR pirmās instances un apelācijas instances tiesā). Tā kā prasība kopumā apmierināta par 70,59 %, proporcionāli no atbildētāja par labu valstij šie izdevumi piedzenami 5,65 EUR (70,59% no 8 EUR).

[13] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam /pers. B/ nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu 10 dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434.pantu Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

/pers. A/ prasību par piedzenamo uzturlīdzekļu palielināšanu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna - /datums/dzimušā /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 250 EUR (divsimt piecdesmit *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā valstī noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs, sākot no 2023.gada 17.februāra līdz bērna pilngadībai.

Noteikt nekavējošu sprieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Uzturlīdzekļi maksājami /pers. A/ norēķinu kontā Nr./konta numurs/ AS /Nosaukums F/.

Noraidīt /pers. A/ prasību daļā par uzturlīdzekļu 50 EUR (piecdesmit *euro*) mēnesī piedziņu.

A r 2023.gada 17.februāri pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam pēc Valmieras rajona tiesas 2016.gada 1.jūnija sprieduma lietā Nr.C39114315, un pēc izpildes atzīt par spēkā neesošu uz šī sprieduma pamata izsniegto izpildu rakstu.

Pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu pēc izpildu raksta, kas izdots, pamatojoties uz Vidzemes rajona tiesas 2023.gada 11.aprīļa spriedumu šajā lietā ar Nr.C71142123.

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij valsts nodevu 331,21 EUR (trīs simtus trīsdesmit vienu *euro* un 21 centu), kas nomaksājama Valsts kases, reģistrācijas Nr.90000050138, kontā Nr.LV55TREL1060190911200.

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,65 EUR (piecus *euro* un 65 centus), kas nomaksājami Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, Valsts kasē.

Noteikt /pers. B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Maksājumu dokumenti par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu iesniedzami Vidzemes apgabaltiesā, nepārsniedzot sprieduma labprātīgai izpildei noteikto termiņu.

Spriedumu 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2023.gada 14.jūlija var pārsūdzēt Senāta Civillietu departamentā Civilprocesa likuma 450.-452.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot kasācijas sūdzību Vidzemes apgabaltiesā.

Tiesnesis referents A.Bukavs

Tiesneses E.Driba

G.G.Kukaine

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.